

Varijante:

Portret U ili sopstvena kratka biografija s naglaskom na jezike (moj prvi jezik, koje još jezike znam, koji jezici se govore u mom okruženju itd).

Dalja literatura

Za više informacija o „pronalazaču“ jezičkih portreta, profesoru Hans-Jirgenu Krumu (Hans-Jürgen Krumm) iz Beča vidi: http://www.akdaf.ch/html/rundbrief/rbpdfs/61_Mehrsprachigkeit_Sprachenportraits.pdf

3.2 Dvojezični ili višejezični pismeni projekti

Cilj

Dvojezični ili višejezični pismeni projekti jačaju svest o bilingvalnim re-sursima i potencijalima učenika dopunskih škola i doprinose njihovom produktivnom korišćenju. U vezi s prvim jezikom, oni su autentična prilika za poboljšanje kompetencije pisanja. Ovakvi projekti svojom atraktivnošću jačaju motivaciju kod đaka.

3–9. razr.

30–60 min.

Materijal:

U zavisnosti od projekta.

Napomene:

- U dopunskoj školi maternjeg jezika je u prvom planu realizacija projekta na prvom jeziku (čak i kada se neki U osećaju sigurnije u jeziku imigracione zemlje). Verzija na drugom jeziku, tj. jeziku zemlje u kojoj đaci žive, predstavlja tek drugi korak projekta.
- Kooperacija sa redovnom nastavom je za ove projekte izuzetno plodna i smisljena. Dvojezički tekstovi, koji u tim projektima nastaju, veoma su pogodni za dalji razvoj višejezičnosti; upor. za to priručnik „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, ideje br. 21 i 22.

Tok:

- Informisanje razreda o nameri da se radi jedan dvojezični ili višejezični pismeni projekat; zajedno se dogovaraju teme, vrste tekstova i proizvoda koji treba da nastane. Đaci treba dobro da razumeju da se radi samo o korišćenju njihovih kompetencija u dva jezika.
- Moguće teme i proizvodi:
 - Niži nivo: pravljenje dvojezične slikovnice (dole tekst na prvom jeziku, gore na drugom jeziku). Slike ili crtaju sami U (uz neku samostalno smišljenu priču, ili priču koju im čita N), ili im N daje predloške u koje treba da zalepe slike (npr. neka priča u slikama). Varijanta: pravljenje „mini-knjige“ (mini-book); upor. „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, br. 21.2 i 22.4; link: <http://www.minibooks.ch/>.
 - Niži i srednji nivo: dvojezične pesme na neku temu ili uz neki književni oblik (npr. „Elfchen“-pesme; upor. „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, br. 21.1). Tekstovi koji nastanu na času mogu zatim biti lepo napisani na papirima u boji, ukrašeni i uvezani u knjižicu.
 - Srednji nivo: izrada dvojezične avanturističke knjige; upor. priručnik „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, br. 21.2.
 - Srednji i viši nivo: dvojezične zbirke (recepti, uputstva za sastavljanje stvari, igračaka i sl., zbirke viceva, zagonetaka itd). Tekstovi se skupljaju u svesku ili registar, eventualno se umnožavaju i ukrašavaju.

- Srednji i viši nivo: pravljenje korica za knjigu i pisanje teksta za korice (dvojezično, ili paralelno na prvom i na školskom jeziku); upor.: <http://www.sikjm.ch/literale-foerderung/abgeschlossene-projekte/mein-buchumschlag/> i <http://www.sikjm.ch/medias/sikjm/literale-foerderung/projekte/mein-buchumschlag-didaktische-anregungen.pdf>
- Srednji i viši nivo: pravljenje dvojezičnog ili višejezičnog „foto-romana“ sa samostalno napravljenim fotografijama i ucrtanim oblačićima za govor. Obradu je najbolje uraditi na kompjuteru. Upor. priručnik „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, br. 22.3.
- Srednji i viši nivo: dvojezične školske novine (zidne novine, uvezane novine u A4-formatu, elektronske novine).

3.3 Jezičko-biografske teme

Cilj

Bavljenje sopstvenim odrastanjem u i između dva jezika jača reflektivnu kompetenciju i širi znanja o posebnosti sopstvene biografije i ličnih kompetencija. Atraktivnosti ove teme doprinosi to što se nadovezuje neposredno na lična iskustva i sećanja.

2–9. razr.

30–45 min.

Materijal:

U zavisnosti od izvođenja vežbe (A2-papir za plakat).

Napomene:

- Kako prvi jezik, tako i jezik imigracione zemlje najčešće postoji i u dijalektalnoj i u standardnoj varijanti. Podrazumeva se da o tome treba da se govori sa učenicima. (Većina U ima teškoća sa standardnom varijantom prvog jezika.)
- Temi je moguće pristupiti uz pomoć različitih i uzrastu prilagođenih pitanja. Dobro rešenje je i ako U različitih nivoa paralelno rade na različitim pitanjima i na kraju prezentuju svoje rezultate.
- Najčešće se projekat deli na dve sedmice (uvod prve, a izvođenje druge sedmice). „Konture jezika“ su dobra mogućnost uvođenja u ovaj projekat; vidi gore 3.2.

Tok:

- N informiše U o projektu, daje precizna objašnjenja pitanja (eventualno različiti zadaci za različite nivoe, vidi gore) i daje jasne zadatke za dalji rad (npr. prikupljanje određenih informacija za iduću sedmicu i pravljenje beležaka). Spisak mogućih pitanja nalazi se dole.
- Sledećih sedmica skupljaju se rezultati rada, eventualno se priprema plakat na koji se rezultati zapisuju i prezentuju se razredu. U zavisnosti od fokusa, moguće je posle toga čitati neki tekst ili povesti diskusiju, u kojoj U treba da reflektuju uvide koje su stekli radeći na projektu.
- Moguća pitanja:
 - Svi nivoi: moje prve reči na prvom i drugom jeziku (pitati kod kuće!); zabavne greške i nezgode na prvom i drugom jeziku (pogrešno shvaćeno i pogrešno upotrebjeno); osobe koje su (bile) važne prilikom učenja prvog i drugog jezika.